

Redagavo: Ramunė Lūžaitė (1997.07.17)

Įstatymas paskelbtas: Žin., 1996, Nr.73-1742

Neoficialus įstatymo tekstas

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-362, 97.07.01, Žin., 1997, Nr.67-1652 (97.07.16)

LIETUVOS RESPUBLIKOS DRAUDIMO ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
DRAUDIMO
ĮSTATYMAS**

1996 m. liepos 10 d. Nr. I-1456
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Įstatymo tikslas - reglamentuoti draudimo įmonių bei draudimo tarpininkų veiklą, kad draudimo sistema būtų stabili, patikima, efektyvi ir saugi.

2. Įstatymas nustato draudimo įmonių steigimo, licencijavimo sąlygas bei tvarką, jų veiklos reorganizavimo bei likvidavimo ypatumus, taip pat leidimų draudimo brokeriams išdavimo tvarką.

3. Įstatymas reguliuoja draudimo veiklos metu atsirandančius santykius tarp draudimo įmonių, draudimo tarpininkų ir fizinių bei juridinių asmenų, draudimo įmonių tarpusavio santykius, taip pat nustato pagrindinius draudimo veiklos valstybinio reguliavimo principus.

4. Draudimo įmonės, draudimo brokeriai vadovaujasi Akcinių bendrovių įstatymu, kitais teisės aktais, taip pat savo įstatais, jeigu šis įstatymas nenustato kitaip.

5. Kiti Lietuvos Respublikos įstatymai su draudimu susijusiems santykiams taikomi tiek, kiek jie neprieštarauja šiam įstatymui.

6. Šis įstatymas nereguliuoja santykių, reglamentuojamų Valstybinio socialinio aprūpinimo sistemos pagrindų įstatymo.

2 straipsnis. Pagrindinės įstatyme vartojamos sąvokos

Šiame įstatyme:

1) draudimo veikla - finansinė ūkinė veikla, kuria siekiama apsaugoti fizinių ir juridinių asmenų turtinius interesus, įvykus šio įstatymo ar draudimo sutartyje nustatytiems įvykiams (draudiminiams įvykiams), panaudojant rezervus ir draudimo techninius atidėjimus, sudaromus iš minimų asmenų mokamų įmokų (draudimo įmokų) bei pajamų, gautų jas investavus šio įstatymo nustatyta tvarka;

2) draudėjas - asmuo, sudaręs su draudimo įmone draudimo sutartį ar esantis draudėju šio įstatymo pagrindu ir privalantis mokėti draudimo įmokas (premijas) bei turintis teisę gauti atsitikus draudiminiam įvykiui draudimo išmoką;

3) draudimo įmonė (draudikas) - įmonė, vykdanči draudimo, taip pat su draudimu susijusią veiklą ir išipareigojanti draudėjui draudimo sutartyje ar šio įstatymo numatytų draudiminių įvykių atvejais mokėti draudimo išmokas;

4) apdraustasis - draudėjo nurodytas ir draudimo sutartyje įvardytas fizinis asmuo, kurio gyvenime atsitikus draudimui įvykiui, draudimo įmonė privalo mokėti draudimo išmoką;

5) naudos gavėjas - draudimo sutartyje draudėjo valia nurodytas asmuo, kuris įgyja teisę į draudimo išmoką po apdraustojo mirties;

6) tretysis asmuo - asmuo, kurio draudėjas nenurodo draudimo sutartyje, bet kuris draudimo rūšies taisyklėse nurodytomis sąlygomis įgyja teisę į draudimo išmoką;

7) draudimo rūšies taisyklės - pagal atskirą draudimo grupę draudimo įmonės nustatytos draudimo rūšies sąlygos, pagal kurias draudimo įmonė, turėdama Valstybinės draudimo priežiūros tarnybos leidimą, vykdo savanoriškąjį draudimą;

8) draudiminis įvykis - draudimo sutartyje ar šio įstatymo nustatytas atsitikimas, kuriam įvykus, draudėjas, apdraustasis, naudos gavėjas ar tretysis asmuo įgyja teisę į draudimo išmoką;

9) draudimo suma - draudimo sutartyje ar šio įstatymo nustatyta suma, kuria draudžiamieji turtiniai interesai;

10) draudimo įmoka (premija) - draudimo sutartyje ar šio įstatymo nustatyti draudėjui privalomi mokėjimai už draudiminę apsaugą;

11) draudimo išmoka - išmokos, numatytos atitinkamose draudimo rūšies taisyklėse, kurias draudimo įmonė, remdamasi šiais įvykių patvirtinančiais oficialiais dokumentais, privalo mokėti draudėjui, apdraustajam, naudos gavėjui, tretiesiems asmenims įvykus draudimo sutartyje ar šio įstatymo nustatytam draudimui įvykiui;

12) draudimo liudijimas (polisas) - oficialus dokumentas, kuriuo patvirtinamas draudimo sutarties sudarymas;

13) draudimo rizika - tikimybė įvykti draudimui įvykiui;

14) perdraudimas - draudimo įmonės prisiimtos draudimo rizikos dalies perdavimas kitai draudimo arba perdraudimo įmonei;

15) perdraudėjas - draudimo įmonė, perdavusi savo prisiimtos rizikos dalį kitai draudimo ar perdraudimo įmonei;

16) perdraudikas - draudimo ar perdraudimo įmonė, perėmusi tam tikrą rizikos dalį iš kitos draudimo įmonės;

17) draudimo tarpininkas - draudimo agentas ir (ar) draudimo brokeris, kurių paslaugomis turi teisę naudotis draudimo įmonės ir draudėjai;

18) draudimo agentas - asmuo, veikiantis vienos draudimo įmonės vardu darbo sutarties pagrindu;

19) draudimo brokeris - juridinis asmuo (akcinė arba uždaroji akcinė bendrovė), vykdomas draudimo brokerio funkcijas draudėjo pavedimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-362, 97.07.01, Žin., 1997, Nr.67-1652 (97.07.16)

3 straipsnis. Draudimo objektas

Draudimo objektai gali būti turtiniai interesai:

1) susiję su asmens gyvenimo trukme, sutuoktuvėmis, gimimu, kapitalo kaupimu;

2) susiję su kūno sužalojimais, taip pat su nelaimingais atsitikimais ir ligomis;

3) susiję su turto valdymu, naudojimu, disponavimu;

4) susiję su draudėjo padaryta žala fizinio asmens turtui ar tam fiziniam asmeniui, taip pat žala, padaryta juridiniam asmeniui.

4 straipsnis. Draudimo formos

1. Draudimas gali būti privalomasis ir savanoriškasis.

2. Privalomojo draudimo rūšis ir pagrindinės nuostatos nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

3. Savanoriškasis draudimas vykdomas draudėjo ir draudimo įmonės susitarimu, patvirtintu draudimo sutartimi.

5 straipsnis. Draudimo šakos ir grupės

1. Draudimo šakos - tai gyvybės ir ne gyvybės draudimas.
2. Gyvybės draudimo šakai priskiriamos šios grupės:
 - 1) sutuoktuvinis ir gimimų draudimas;
 - 2) gyvybės draudimas, kai investavimo rizika tenka draudėjui;
 - 3) gyvybės draudimas (kiek nenumatyta 1 ir 2 punktuose).
3. Ne gyvybės draudimo šakai priskiriamos šios grupės:
 - 1) draudimas nuo nelaimingų atsitikimų;
 - 2) draudimas ligos atvejui;
 - 3) sausumos transporto priemonių, išskyrus geležinkelio transporto priemones, draudimas;
 - 4) geležinkelio transporto priemonių draudimas;
 - 5) skraidymo aparatų draudimas;
 - 6) laivų (jūrų, ežerų, upių ir kanalų) draudimas;
 - 7) vežamų krovinių draudimas;
 - 8) turto (išskyrus 3, 4, 5, 6, 7 punktus) draudimas nuo gaisro ar gamtinių jėgų;
 - 9) turto draudimas nuo kitų žalų (išskyrus 8 punktą);
 - 10) sausumos transporto priemonių civilinės atsakomybės draudimas;
 - 11) skraidymo aparatų civilinės atsakomybės draudimas;
 - 12) laivų (jūrų, ežerų, upių ir kanalų) civilinės atsakomybės draudimas;
 - 13) bendrosios civilinės atsakomybės draudimas;
 - 14) kredito draudimas;
 - 15) laidavimo draudimas;
 - 16) finansinių nuostolių draudimas;
 - 17) teismo išlaidų draudimas;
 - 18) pagalbos draudimas.
4. Gyvybės draudimo šakos draudimo įmonė gali vykdyti šio straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytą ne gyvybės draudimą.
5. Ne gyvybės draudimo grupės rizika negali būti įtraukta į kitą šios šakos grupę, išskyrus, kai rizika:
 - 1) yra susijusi su pagrindine rizika;
 - 2) yra susijusi su tuo pačiu objektu, kurį apima pagrindinė rizika.
6. Šio straipsnio 3 dalies 14, 15 ir 17 punktuose nurodytų grupių rizika negali būti įtraukta kaip papildoma į kitas grupes.

ANTRASIS SKIRSNIS DRAUDIMO SUTARTIS

6 straipsnis. Draudimo sutartis

1. Draudimo sutartis sudaroma draudimo rūšies taisyklių pagrindu.
2. Draudimo sutartyje draudėjas išipareigoja nustatytu laiku mokėti draudimo įmokas (premijas), o draudimo įmonė išipareigoja atsitikus draudiminiam įvykiui mokėti draudimo išmokas draudėjui ar asmeniui, kuris įgyja tokia teisę pagal draudimo sutartį.

7 straipsnis. Draudimo sutarties šalys

1. Draudimo sutarties šalys yra draudimo įmonė ir draudėjas.
2. Draudimo sutartyje numatytais atvejais ir tvarka draudėjas turi teisę paskirti bei pakeisti asmenis, turinčius teisę gauti draudimo išmoką pagal draudimo sutartį.

8 straipsnis. Draudimo sutarties sudarymo tvarka

1. Draudimo sutartis sudaroma rašytine forma.
2. Draudėjas, prieš sudarydamas draudimo sutartį, pateikia draudimo įmonei prašymą raštu arba kitu būdu pareiškia savo ketinimą sudaryti draudimo sutartį. Draudėjas turi pateikti prašymą raštu, jeigu tai numato draudimo rūšies taisyklės.
3. Raštiško prašymo formą ir turinį nustato draudimo įmonė. Už prašyme pateiktų duomenų teisingumą atsako draudėjas. Sudarius draudimo

sutartį, raštu pateiktas prašymas laikomas sudėtine draudimo sutarties dalimi.

9 straipsnis. Draudimo rūšies taisyklės

1. Valstybinė draudimo priežiūros tarnyba prie Finansų ministerijos (toliau - Priežiūros tarnyba) gali nustatyti bendrąsias draudimo rūšies sąlygas, kuriomis draudimo įmonė, rengdama draudimo rūšies taisykles, privalo vadovautis. Privalomojo draudimo rūšies taisykles reglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai.

2. Draudimo rūšies taisyklėse turi būti nustatyta:

- 1) draudėjo prašymo sudaryti draudimo sutartį forma ir turinys;
- 2) draudiminiai įvykiai;
- 3) nedraudiminiai įvykiai, kurių atveju draudimo įmonė neprivalo mokėti draudimo išmokų;
- 4) draudimo objektai;
- 5) draudimo sumų, draudimo įmokų dydžių apskaičiavimo tvarka ir mokėjimo pagrindai bei atsakomybė ir pasekmės dėl jų nesilaikymo;
- 6) draudimo sutarties galiojimo terminai;
- 7) keleriopo draudimo ar draudimo padidintomis sumomis sąlygos;
- 8) ikisutartinės draudėjo ir draudimo įmonės teisės ir pareigos;
- 9) draudėjo ir draudimo įmonės teisės ir pareigos draudimo sutarties galiojimo metu;
- 10) žalos nustatymo tvarka;
- 11) draudimo išmokų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarka bei terminai;
- 12) draudimo sutarties pakeitimo ir nutraukimo sąlygos;
- 13) pinigine kompensacija už draudimo sutarties nutraukimą šio įstatymo nustatytais atvejais;
- 14) netesybos už draudimo rūšies taisyklių pažeidimus;
- 15) ginčų tarp draudėjo ir draudimo įmonės sprendimo tvarka;
- 16) kitos draudimo sąlygos, kurias numato Priežiūros tarnybos valdyba.

3. Draudėjo ir draudimo įmonės susitarimu draudimo rūšies taisyklių pagrindu gali būti sudarytos atskiros (individualios) draudimo sutartys, numatančios papildomas sąlygas, kurios nustatomos sudarant draudimo sutartį.

4. Toms pačioms papildomoms sąlygoms pasikartojus daugiau kaip tris kartus, draudimo įmonė privalo šio įstatymo nustatyta tvarka pakeisti tam tikros draudimo rūšies taisykles.

10 straipsnis. Draudimo liudijimas (polisas)

1. Draudimo liudijime (polise) turi būti nurodyta:

- 1) draudimo liudijimo (poliso) numeris;
- 2) draudimo įmonės pavadinimas ir buveinės adresas;
- 3) draudėjo, apdraustojo, naudos gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas;
- 4) draudimo grupė ir draudimo rūšies taisyklių pavadinimas bei numeris;
- 5) draudimo objektas;
- 6) draudimo suma;
- 7) draudimo įmoka ir jos mokėjimo terminai;
- 8) draudimo sutarties galiojimo terminas;
- 9) draudėjo parašas su įrašu, kad draudėjas su draudimo rūšies taisyklėmis susipažinęs;
- 10) draudimo įmonės įgalioto sudaryti draudimo sutartį asmens parašas ir draudimo įmonės antspaudas ar jų faksimilės;
- 11) draudėjo parašas, antspaudas (kai draudėjas yra įmonė, įstaiga ar organizacija);
- 12) draudimo liudijimo (poliso) išdavimo data.

2. Draudimo liudijimų (polisų) registraciją ir apskaitą vykdo kiekviena draudimo įmonė Priežiūros tarnybos nustatyta ir Finansų ministerijos patvirtinta tvarka.

3. Asmenys, pagrobę, sunaikinę, sužaloję ar paslėpę, taip pat suklastoję ar suklastoję ir realizavę ar panaudoję draudimo liudijimą (polisą), atsako įstatymų nustatyta tvarka.

11 straipsnis. Draudimo sutarties šalių teisės ir pareigos

1. Draudimo įmonė turi teisę reikalauti iš asmens, sudariusio ar ketinančio sudaryti draudimo sutartį, pateikti reikalingą informaciją apie apdraudžiamą ar apdraustą asmenį ar objektą, jeigu ši informacija yra susijusi su draudimo sutartimi.

2. Draudimo įmonė privalo:

1) supažindinti draudėją su draudimo rūšies taisyklėmis ir išduoti draudimo liudijimą (polisą);

2) įvykus draudimui įvykiui, draudimo sutartyje ar šio įstatymo nustatytais terminais mokėti draudimo išmokas;

3) draudėjui pareikalavus ir jam apmokėjus, išduoti draudimo liudijimo (poliso) dublikatą ar kitus draudimo sutarties sudarymą patvirtinančius dokumentus;

4) neskelbti informacijos apie draudėją ar kitus asmenis, jų turtinę padėtį, gautos vykdant draudimo sutartis, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.

3. Draudėjas privalo:

1) laiku mokėti draudimo įmokas;

2) sudarydamas draudimo sutartį bei jos galiojimo metu suteikti draudimo įmonei jos nustatytą informaciją apie apdraudžiamą ar apdraustą asmenį ar objektą, taip pat informaciją apie sudarytas ar ketinamas sudaryti to paties objekto draudimo sutartis;

3) pateikti draudimo įmonei visus su draudiminiu įvykiu susijusius dokumentus.

4. Kitos draudimo įmonės ir draudėjo pareigos ir teisės numatomos draudimo sutartyje bei draudimo veiklą reguliuojančiuose teisės aktuose.

12 straipsnis. Atsakomybė už draudimo sutarties pažeidimus

1. Draudimo sutarties šalys, pažeidusios draudimo sutarties sąlygas, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

2. Draudėjas ar draudimo įmonė laikomi pažeidusiais draudimo sutarties sąlygas tik nustačius jų kaltę.

3. Draudėjas laikomas atsakingu už draudimo sutarties pažeidimus ir tais atvejais, kai pareigas, kylančias iš draudimo sutarties vykdymo, pažeidžia asmenys, esantys darbo santykiuose su draudėju ar veikiantys kaip draudėjo atstovai bei kartu su draudėju gyvenantys asmenys.

13 straipsnis. Draudimo sutarties šalių pasikeitimas sutartyje

1. Draudimo įmonė, gavusi draudėjo (draudėjų) sutikimą bei Priežiūros tarnybos valdybos leidimą, turi teisę visas ar dalį draudimo (perdraudimo) sutarčių sutarties pagrindu perduoti vienai ar keletui kitų draudimo įmonių. Perėmusi draudimo sutartis, draudimo įmonė kartu perima ir teises bei pareigas, kylančias iš draudimo sutarties. Apie ketinimą perduoti draudimo (perdraudimo) sutartis draudimo įmonė privalo informuoti draudėją prieš 2 mėnesius. Draudėjas, nesutikęs su draudimo įmonės ketinimu perduoti draudimo (perdraudimo) sutartis, turi teisę nutraukti draudimo sutartį remdamasis šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalies nuostatomis.

2. Pasikeitus apdrausto turto savininkui, visos teisės ir pareigos, kylančios iš draudimo sutarties, pereina naujam savininkui. Apie apdrausto turto perleidimą draudėjas arba naujasis savininkas privalo informuoti draudimo įmonę raštu per vieną mėnesį nuo turto perleidimo sutarties pasirašymo dienos.

3. Jeigu draudimo įmonė per vieną mėnesį neinformuojama raštu apie apdrausto turto savininko pasikeitimą, tai ji atleidžiama nuo pareigų, numatytų draudimo sutartyje, vykdymo.

14 straipsnis. Draudimo įmoka (premija)

1. Draudimo įmoka mokama draudimo įmonei grynaisiais pinigais arba naudojantis banko ar pašto paslaugomis.

2. Draudimo įmokų mokėjimo terminai nustatomi draudimo sutartyje. Jeigu draudiminis įvykis įvyksta pasirašius draudimo sutartį, bet dar neįmokėjus draudimo įmokos, draudimo įmonė neprivalo mokėti draudimo išmokos, jeigu draudimo sutartyje nenumatyta kitaip.

3. Išnykus apdraustam objektui, draudėjas atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo įmokas. Sumažėjus draudimo rizikai, draudėjas turi teisę reikalauti sumažinti draudimo įmoką.

4. Padidėjus draudimo rizikai, draudėjas apie tai privalo raštu pranešti draudimo įmonei, kuri susitarusi su draudėju ir atsižvelgdama į naujai atsiradusias aplinkybes, nustato didesnę draudimo įmoką. Draudimo įmonė turi teisę nemokėti draudimo išmokos ar ją sumažinti, jeigu ji nebuvo informuota apie draudimo rizikos padidėjimą.

5. Apie draudimo rizikos padidėjimo atvejus draudimo įmonė, sudarydama su draudėju draudimo sutartį, privalo informuoti draudėją.

15 straipsnis. Draudimo išmoka

1. Įvykus draudimui įvykiui ir nustačius, kad dėl tų pačių rizikų draudėjas yra sudaręs draudimo sutartis daugiau nei su viena draudimo įmone, draudimo išmoką kiekviena draudimo įmonė moka proporcingai, nevirsydamas bendro žalos dydžio.

2. Draudimo įmonė, išmokėjusi draudimo išmoką, prilygstančią apdrausto turto vertei, įgyja šio turto savininko teises.

3. Draudimo įmonė, atlyginusi draudėjui žalą, padarytą kito asmens, turi regreso teisę, nevirsydamas draudimo išmokos asmeniui, atsakingam už padarytą žalą.

4. Draudimo sutartyje galima numatyti atvejus, kai draudimo įmonė atlygina draudėjo turėtas išlaidas, tiesiogiai susijusias su draudiminiu įvykiu.

5. Dėl apdraustojo mirties mokėtinos draudimo išmokos neištraukiamos iš paveldimo turto sudėties ir joms netaikomos paveldėjimo teisės normos, jeigu draudėjas paskyrė tų išmokų gavėją. Šios draudimo išmokos mokamos neatsižvelgiant į sumas, nustatytas Valstybinio socialinio aprūpinimo sistemos pagrindų įstatymo, jei ko kita nenumato draudimo sutartis.

6. Nesumokėtos privalomojo draudimo įmokos ir delspinigiai išieškomi iš draudėjų teismine tvarka.

7. Ne gyvybės draudimo išmoka negali viršyti draudimo sutartyje nustatytos draudimo sumos.

16 straipsnis. Draudimas padidintomis sumomis

1. Draudimas padidintomis sumomis galimas tik siekiant išvengti pinigų nuvertėjimo ir kai numatomas apdraudžiamo objekto vertės padidėjimas, jei tai numatyta draudimo sutartyje.

2. Nustačius, kad draudimo sutartyje nurodyta draudimo suma viršija draudžiamo objekto vertę, draudimo sutarties šalys turi teisę reikalauti sumažinti draudimo sumą. Tokiu atveju atitinkamai sumažinama ir draudimo įmoka.

3. Draudimo sutartis laikoma negaliojančia, jeigu draudėjas, ją sudarydamas, apgaulės būdu suklaidino draudimo įmonę nurodydamas didesnę už tikrąją draudžiamojo objekto vertę ir tuo nepagrįstai padidindamas draudimo sumą.

17 straipsnis. Draudimo išmokos sumažinimas ir jos nemokėjimo pagrindai

1. Draudimo įmonė turi teisę sumažinti ar atsisakyti išmokėti draudimo išmoką:

1) jeigu draudiminis įvykis atsitiko dėl draudėjo, apdraustojo kaltės, išskyrus veiksmus, susijusius su pilietinės pareigos atlikimu arba gyvybės, sveikatos, garbės ir orumo gynimu;

2) jeigu draudėjas, sudarydamas draudimo sutartį, pateikė draudimo įmonei žinomai neteisingus, draudimo įmokoms ar draudimo sumoms apskaičiuoti reikalingus, esminius duomenis apie draudimo objektą arba juos nuslėpė;

3) jeigu draudėjas gavo visą ar dalinį žalos atlyginimą iš trečiojo asmens, kalto dėl padarytos žalos apdraustajam turtui;

4) jeigu draudiminis įvykis atsitiko dėl karo veiksmų, karo arba ypatingosios padėties įvedimo, masinių neramumų, branduolinės energijos poveikio ir jeigu draudimo rūšies taisyklės nenumato kitaip;

5) kitais draudimo sutartyje ar šio įstatymo nustatytais atvejais.

2. Draudimo sutartis, neatitinkanti šio įstatymo reikalavimų, sudaryta apgaulės būdu, ir po draudiminio įvykio gali būti teismine tvarka pripažįstama negaliojančia. Draudimo įmonė šiuo atveju turi teisę nemokėti draudimo išmokų, o jei jos buvo išmokėtos, – susigražinti, kai apgaulė įtakojo draudimo sutarties sudarymą ar draudiminį įvykį ar sąlygojo draudimo išmokos dydį.

3. Dėl draudimo išmokos nemokėjimo ar sumažinimo sprendžia draudimo įmonė motyvuotai paaiškindama priežastis ir apie tai raštu praneša asmenims, pagal draudimo sutartį turintiems teisę į draudimo išmokas.

4. Asmenys, pagal draudimo sutartį turintys teisę į draudimo išmokas ir nesutinkantys su draudimo įmonės sprendimu dėl draudimo išmokų nemokėjimo ar jų sumažinimo, turi teisę apskusti tokį sprendimą teismui.

18 straipsnis. Draudiminis įvykis

1. Draudėjas privalo pranešti draudimo įmonei apie draudiminį įvykį ir pateikti visą ir teisingą informaciją bei dokumentus.

2. Draudėjas, įvykus draudiminiam įvykiui, privalo laikytis draudimo įmonės nurodymų ir veikti siekdamas sumažinti žalą ar stengtis jos išvengti. Jeigu draudėjas neatlieka šios pareigos, tai draudimo įmonė turi teisę neatlyginti tos žalos dalies, kuri atsirado dėl pareigų neatlikimo. Draudimo įmonė atlygina draudimo sumos dydžio nuostolius, atsiradusius draudėjui siekiant sumažinti žalą ar jos išvengti.

3. Jeigu draudėjas pageidauja, draudimo įmonė privalo išmokėti avanso draudimo išmoką, neviršijančią 30 procentų draudimo sumos, kai draudiminio įvykio tikslus žalos dydžio nustatymas užsitęsia ilgiau kaip tris mėnesius.

4. Draudiminį įvykį draudėjas turi pagrįsti jį patvirtinančiais dokumentais: draudimo įmonės ar jos įgaliotų asmenų surašytais draudiminio įvykio aktais, teisėsaugos organų dokumentais, ekspertų išvadomis (jei tai numatyta draudimo sutartyje), kitais juridinę galią turinčiais dokumentais.

5. Atsitikus draudiminiam įvykiui, draudimo įmonė turi teisę kreiptis ir į užsienio šalių nepriklausomus ekspertus dėl draudiminio įvykio priežasties ir žalos dydžio nustatymo bei vadovautis jų išvadomis nustatant draudimo išmokos dydį.

6. Valstybės valdymo institucijos, teisėsaugos organai, įmonės, įstaigos ir organizacijos draudimo įmonės prašymu privalo teikti informaciją, susijusią su draudiminiais įvykiais. Draudimo įmonės turi teisę savarankiškai aiškintis draudiminių įvykių aplinkybes arba kreiptis pagalbos į teisėsaugos organus.

19 straipsnis. Bendrasis draudimas

1. Draudimo įmonėms tarpusavyje susitarus, gali būti sudaryta sutartis dėl bendrojo to paties objekto draudimo nuo tų pačių rizikų. Šiuo atveju kiekviena iš draudimo įmonių prisiima atitinkamą dalį atsakomybės pagal vieną draudimo sutartį. Draudimo įmonių susitarimu paskiriama draudimo įmonė, kuri įgaliojama veikti kitų draudimo įmonių vardu. Bendrojo draudimo liudijime (polise) turi būti nurodomi:

1) draudimo liudijimo (poliso) numeris;

2) pagrindinės draudimo įmonės pavadinimas ir buveinės adresas;

- 3) draudimo įmonių, dalyvaujančių bendrajame draudime, pavadinimai ir buveinių adresai (išskyrus pagrindinę draudimo įmonę);
 - 4) draudėjo, apdraustojo arba naudos gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas;
 - 5) draudimo grupė ir draudimo rūšies taisyklių pavadinimas ir numeris;
 - 6) draudimo objektas;
 - 7) draudimo suma;
 - 8) procentais išreikšta draudimo įmonių solidarios atsakomybės dalis;
 - 9) draudimo įmoka ir jos mokėjimo terminai;
 - 10) draudimo sutarties galiojimo terminas;
 - 11) draudėjo parašas su įrašu, kad draudėjas su draudimo rūšies taisyklėmis susipažinęs;
 - 12) draudimo įmonių įgaliotų sudaryti draudimo sutartį asmenų parašai ir draudimo įmonių antspaudai ar jų faksimilės;
 - 13) draudėjo parašas, antspaudas (kai draudėjas yra įmonė, įstaiga ar organizacija);
 - 14) draudimo liudijimo (poliso) išdavimo data.
2. Draudimo išmoką draudėjui moka bendrajame draudime dalyvaujančios draudimo įmonės proporcingai pagal savo atsakomybės dalį, bet visos kartu - ne daugiau žalos dydžio.
3. Bendrajame draudime dalyvaujančios draudimo įmonės atsakomybės už savo įsipareigojimus rūši nustato draudimo sutartyje.

20 straipsnis. Perdraudimas

1. Draudimo veiklos licencija suteikia teisę draudimo įmonei vykdyti perdraudimą.
2. Lietuvos Respublikoje įregistruotos draudimo įmonės gali perdrausti riziką tos draudimo grupės, kurią pačios vykdo šio įstatymo nustatyta tvarka.
3. Lietuvos Respublikoje registruotos draudimo įmonės gali perduoti savo prisiimtos rizikos dalį kitų šalių draudimo ar perdraudimo įmonėms, tarptautinėje draudimo rinkoje pripažintoms finansiškai patikimomis.
4. Finansiškai patikimų kitų šalių draudimo, perdraudimo įmonių sąrašą nustato Priežiūros tarnyba.

21 straipsnis. Draudimo sutarties terminai

1. Draudimo sutartis įsigalioja nuo to momento, kai draudėjas sumoka visą ar pirmą draudimo įmoką (premiją). Draudimo sutartyje gali būti nustatyta, kad draudimo sutartis įsigalioja praėjus tam tikram laikui po arba iki visos ar pirmosios draudimo įmokos sumokėjimo.
2. Gyvybės draudimo sutartis sudaroma ne trumpesniam kaip vienerių metų laikotarpiui, o gyvybės draudimo sutartis, kurioje numatytas draudimo sumos mokėjimas pasibaigus draudimo sutarties terminui, - ne trumpesniam kaip trejų metų laikotarpiui.

22 straipsnis. Draudimo sutarties nutraukimo ir pasibaigimo terminai

1. Draudimo sutarties šalis, įspėdama raštiškai kitą šalį ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki numatytos draudimo sutarties nutraukimo datos, turi teisę nutraukti draudimo sutartį.
2. Kai draudimo sutartis nutraukiama draudimo įmonės iniciatyva, draudėjui gražinama:
 - 1) ne gyvybės draudimo atveju - draudimo įmokos už likusį draudimo sutarties galiojimo laiką, išskaičiavus pagal tą draudimo sutartį išmokėtas sumas;
 - 2) gyvybės draudimo atveju - visos draudimo sutartyje numatytos išmokos ir piniginė kompensacija.
3. Kai draudimo sutartis nutraukiama draudėjo iniciatyva, draudėjui gražinama:

1) ne gyvybės draudimo atveju - draudimo įmokos už likusį draudimo sutarties galiojimo laiką, išskaičiavus draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas bei pagal tą draudimo sutartį mokėtas sumas;

2) gyvybės draudimo atveju - draudėjo sumokėtos draudimo įmokos, kitos išmokos, jei tai numatyta draudimo sutartyje, išskaičiavus draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas.

4. Draudimo sutarties šalys po to, kai joms tapo žinoma apie draudimo sutarties pažeidimą, turi teisę per vieną mėnesį nutraukti draudimo sutartį.

5. Kai draudimo sutartis nutraukiama draudėjo reikalavimu draudimo įmonei (nustačius jos kaltę) pažeidus draudimo sutarties sąlygas, draudėjui gražinama:

1) ne gyvybės draudimo atveju - draudimo įmokos už likusį draudimo sutarties galiojimo laiką;

2) gyvybės draudimo atveju - draudėjo sumokėtos draudimo įmokos, draudimo sutartyje numatytos išmokos ir piniginė kompensacija.

6. Kai draudimo sutartis nutraukiama draudimo įmonės reikalavimu draudėjui (nustačius jo kaltę) pažeidus draudimo sutarties sąlygas, draudėjui:

1) ne gyvybės draudimo atveju - draudimo įmokos negražinamos;

2) gyvybės draudimo atveju - gražinamos visos draudėjo sumokėtos draudimo įmokos, išskaičiavus draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas.

7. Draudimo sutartis pasibaigia:

1) jei draudėjas draudimo sutartyje ar šio įstatymo nustatytu laiku nesumoka draudimo įmonei draudimo įmokų (jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip);

2) jei draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumoka draudimo įmonei papildomų draudimo įmokų, į kurias draudimo įmonė įgijo teisę padidėjus draudimo mastui po draudimo sutarties sudarymo (jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip);

3) jei draudimo įmonė sumoka visas draudimo sutartyje numatytas draudimo išmokas;

4) jei likviduojamas draudėjas - juridinis asmuo ar draudėjas - juridinio asmens statuso neturinti įmonė ir nėra jų teisių ir pareigų perėmėjų;

5) jei miršta apdraustasis;

6) jei pasibaigia draudimo sutartyje nustatytas draudimo sutarties galiojimo terminas;

7) jei yra kiti Civilinio kodekso nustatyti prievolių pasibaigimo pagrindai.

8. Draudimo įmonei sumokėjus dalį draudimo išmokos, jos prievolė pagal tą pačią draudimo sutartį lieka galioti likusiai draudimo sumos daliai.

23 straipsnis. Negaliojanti draudimo sutartis

Draudimo sutartis negalioja, jeigu:

1) ji sudaryta po draudiminio įvykio;

2) ji sudaryta su kitos šalies draudimo įmone ar Lietuvos Respublikoje įregistruotu ūkio subjektu, neturinčiu licencijos verstis draudimo veikla Lietuvos Respublikoje, išskyrus šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytas išimtis;

3) yra kiti sandorių Civiliniame kodekse nustatyti negaliojimo pagrindai.

TREČIASIS SKIRSNIS

DRAUDIMO ĮMONIŲ STEIGIMAS, VEIKLA, REORGANIZAVIMAS IR LIKVIDAVIMAS

24 straipsnis. Draudimo įmonių veikla

1. Lietuvos Respublikoje draudimo veiklą turi teisę vykdyti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka asteigtos draudimo įmonės: akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės.

2. Draudimo įmonės negali verstis jokia kita komercine ūkine veikla, išskyrus draudimo bei su ja susijusia veikla. Tiesiogiai su draudimo veikla susijusi veikla yra perdraudimas, draudiminių įvykių likvidavimas bei administravimas, tarpininkavimas sudarant draudimo sutartis, konsultavimas draudimo ir perdraudimo klausimais, draudimo ir perdraudimo specialistų mokymas, kvalifikacijos kėlimas bei nekilnojamojo turto nuoma ir draudžiamo turto įvertinimas.

3. Draudimo įmonė, vykdanči ne gyvybės draudimą, negali vykdyti gyvybės draudimo.

4. Draudimo įmonė, vykdanči gyvybės draudimą, negali vykdyti ne gyvybės draudimo, išskyrus šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytas ne gyvybės draudimo grupes.

5. Draudimo įmonė, vykdanči kredito draudimą, negali vykdyti kitų šio įstatymo 5 straipsnyje numatytų gyvybės ar ne gyvybės draudimo šakoms priskirtų grupių draudimo.

6. Draudimo įmonės privalo vadovautis draudimo veiklą reglamentuojančiais teisės aktais ir Priežiūros tarnybos nutarimais.

25 straipsnis. Kitų šalių draudimo įmonių draudimo veikla Lietuvos Respublikoje

1. Kitų šalių draudimo įmonėms, neregistruotoms Lietuvos Respublikoje, tiesiogiai ar per draudimo tarpininkus draudžiama sudarinėti draudimo sutartis su Lietuvos Respublikos fiziniaisiais ir juridiniais asmenimis, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos draudimo įmonės neturi analogiškų ar panašių draudimo rūšies taisyklių arba jų finansinis pajėgumas neleidžia sudaryti pageidaujamo draudimo sutarčių. Šios draudimo įmonės parenkamos konkurso tvarka.

2. Šiais atvejais kitų šalių draudimo įmonės privalo gauti Priežiūros tarnybos valdybos leidimą tiesiogiai ar per tarpininkus sudaryti draudimo sutartis.

26 straipsnis. Draudimo tarpininkai

1. Draudimo brokerio veikla gali verstis akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės, turinčios šiai veiklai Priežiūros tarnybos valdybos išduotą leidimą. Leidimų išdavimo tvarką nustato Priežiūros tarnybos valdyba.

2. Draudimo brokeriai privalo vadovautis draudimo veiklą reglamentuojančiais teisės aktais ir Priežiūros tarnybos valdybos nutarimais.

3. Užsienio draudimo tarpininkams, neregistruotiems Lietuvos Respublikoje, draudžiama vykdyti draudimo tarpininkavimo veiklą Lietuvos Respublikoje.

27 straipsnis. Draudimo įmonės steigėjai

1. Draudimo įmonės steigėjai, išskyrus, kai steigiama užsienio draudimo įmonės dukterinė draudimo įmonė ar filialas, yra Lietuvos Respublikos fiziniai ir juridiniai asmenys bei įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, Akcinių bendrovių įstatymo 3 straipsnio nustatyta tvarka sudariusios steigimo sutartį. Šioje sutartyje nustatomos steigėjų teisės ir pareigos steigiant draudimo įmonę bei atsakomybė už išipareigojimų nevykdymą. Kiekvienas draudimo įmonės steigėjas turi būti jos akcininkas. Jei vienas ar keli draudimo įmonės steigėjai iki draudimo veiklos licencijos gavimo atsisako asigyti draudimo įmonės akcijų arba jas perleidžia kitiems asmenims, Priežiūros tarnybos valdyba gali atsisakyti duoti draudimo veiklos licenciją.

2. Užsienio draudimo įmonė gali būti draudimo įmonės ar filialo steigėja Lietuvos Respublikoje, jeigu:

1) turi užsienio valstybės, kurios jurisdikcijai ji priklauso, duotą draudimo veiklos licenciją;

2) turi užsienio valstybės, kurios jurisdikcijai ji priklauso, draudimo įmonių priežiūrą atliekančios institucijos leidimą steigti

draudimo įmonę Lietuvos Respublikoje, taip pat pažyma, kad Lietuvos Respublikos draudimo įmonės gali verstis draudimo veikla šalyje, kurioje yra užsienio draudimo įmonės buveinė.

3. Draudimo įmonės steigėju negali būti asmuo, kuriam nėra išnykęs teistumas už pažeidimus nuosavybei, ūkininkavimo tvarkai ir finansams.

4. Draudimo įmonės steigėjai privalo pateikti Priežiūros tarnybos valdybai dokumentus apie lėšų, panaudotų draudimo įmonės įstatiniam kapitalui bei organizaciniam fondui formuoti, kilmę ir steigėjų finansinę būklę.

28 straipsnis. Organizacinis fondas

1. Organizacinis fondas skirtas draudimo įmonės steigimo bei pradinio etapo (nuo steigimo iki įregistravimo) išlaidoms padengti.

2. Organizacinį fondą formuoja draudimo įmonės steigėjai piniginiams įmokoms.

3. Organizacinis fondas turi būti ne mažesnis kaip 1000000 Lt.

4. Draudimo įmonei įsiregistravus, organizacinio fondo likutis priskaičiuojamas prie draudimo įmonės turto, kuris neįtakoja draudimo įmonės veiklos rezultatų ir yra neapmokestinamas.

29 straipsnis. Draudimo įmonių steigimas

1. Draudimo įmonės steigiamos vadovaujantis Akcinių bendrovių įstatymu, jei šis įstatymas nenustato kitaip.

2. Draudimo įmonės steigėjai, gavę Priežiūros tarnybos valdybos licenciją draudimo veiklai, įregistruoja draudimo įmonę Įmonių rejestro įstatymo nustatyta tvarka.

3. Veikiančiai bendrovei, kurios visuotinis akcininkų susirinkimas priėmė sprendimą reorganizuotis į draudimo įmonę, taikomos Akcinių bendrovių įstatymo 10 straipsnio pirmoji, šeštoji - dešimtoji ir dvyliktoji dalys ir ji gali kreiptis į Priežiūros tarnybos valdybą su prašymu išduoti draudimo veiklos licenciją.

4. Šio įstatymo nustatyta tvarka gavusi draudimo veiklos licenciją, draudimo įmonė įgyja teisę verstis draudimo veikla bei su draudimu susijusia veikla.

30 straipsnis. Draudimo įmonių filialų steigimas

Lietuvos Respublikoje įregistruotų draudimo įmonių filialai steigiami gavus Priežiūros tarnybos valdybos leidimą ir įregistruojami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Leidimas steigti draudimo įmonės filialą išduodamas ir atšaukiamas Priežiūros tarnybos nustatyta tvarka. Kiti draudimo įmonės padaliniai steigiami draudimo įmonės įstatų nustatyta tvarka. Draudimo įmonių filialai veikia nevirsydamie draudimo įmonės suteiktų įgaliojimų, vadovaudamiesi draudimo įmonės įstatais.

31 straipsnis. Prašymas draudimo veiklos licencijai gauti

1. Draudimo įmonės steigėjai arba veikianti bendrovė, kurios visuotinis akcininkų susirinkimas priėmė sprendimą reorganizuotis į draudimo įmonę, pateikia Priežiūros tarnybos valdybai prašymą išduoti draudimo veiklos licenciją.

2. Prašyme išduoti draudimo veiklos licenciją turi būti steigiamos draudimo įmonės ar veikiančios bendrovės, kurios visuotinis akcininkų susirinkimas priėmė sprendimą reorganizuotis į draudimo įmonę, veiklos metmenys, buveinės adresas.

3. Kartu su prašymu pateikiami šie dokumentai ir informacija:

1) įstatų projektas;

2) steigimo dokumentai (steigimo sutartis, akcijų pasirašymo sutartis, steigiamojo susirinkimo protokolai, nutarimas dėl draudimo įmonės steigimo, veikiančios bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimas reorganizuotis į draudimo įmonę);

3) draudimo įmonės pavadinimas;

4) Priežiūros tarnybos valdybos nustatyto turinio ir formos steigiamos draudimo įmonės ekonominės veiklos pagrindimas (verslo planas). Taip pat pateikiamas draudimo įmonės planuojamos struktūros bei teikiamų paslaugų aprašymas;

5) ekonominės veiklos pagrindime (verslo plane) nurodytų draudimo rūšių taisyklės, draudimo įmokų tarifai bei draudimo liudijimo (poliso) pavyzdys;

6) užsienio valstybės, kurios jurisdikcijoje yra užsienio draudimo įmonė, draudimo įmonių priežiūrą atliekančios institucijos leidimas steigti draudimo įmonę Lietuvos Respublikoje;

7) užsienio valstybės, kurios jurisdikcijoje yra užsienio draudimo įmonė, draudimo įmonių priežiūrą atliekančios institucijos pažyma, kad Lietuvos Respublikos draudimo įmonės gali verstis draudimo veikla šalyje, kurioje yra užsienio draudimo įmonės buveinė;

8) Priežiūros tarnybos valdybos nustatytos formos draudimo įmonės steigėjų sąrašas;

9) duomenys apie draudimo įmonės valdybos pirmininką, valdybos narius, administracijos vadovą ir vyriausiąjį buhalterį (finansininką), o jei numatoma vykdyti gyvybės draudimą - ir apie aktuarijus (draudimo matematikus);

10) dokumentai, patvirtinantys, jog yra suformuotas steigiamos draudimo įmonės organizacinis fondas.

4. Jei steigėjas yra juridinis asmuo, papildomai turi būti pateikta:

1) steigėjo-įmonės registracijos pažymėjimo nuorašas;

2) steigėjo-įmonės paskutiniųjų ir einamųjų metų finansinės ataskaitos kartu su nepriklausomų auditorių išvadomis.

5. Veikianti bendrovė, priėmusi sprendimą reorganizuotis į draudimo įmonę, papildomai turi pateikti:

1) reorganizavimo projektą;

2) ankstesnės veiklos aprašymą, paskutiniųjų ir einamųjų metų finansines ataskaitas kartu su nepriklausomų auditorių išvadomis, duomenis apie akcinio kapitalo sudėtį ir akcijų paketų savininkus;

3) dokumentus, patvirtinančius, kad ji disponuoja draudimo įmonės veiklai reikalingu organizaciniu fondu;

4) duomenis apie mokesčių sumokėjimą bei skolas kreditoriams.

6. Priežiūros tarnybos valdyba turi teisę reikalauti, kad per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo išduoti draudimo veiklos licenciją ir dokumentų gavimo būtų pateikti papildomi dokumentai ir informacija.

7. Steigėjai yra atsakingi už prašyme ir pateiktuose dokumentuose nurodytos informacijos teisingumą.

32 straipsnis. Sprendimas dėl draudimo veiklos licencijos išdavimo

1. Per 4 mėnesius nuo prašymo išduoti draudimo veiklos licenciją pateikimo dienos Priežiūros tarnybos valdyba priima sprendimą dėl draudimo veiklos licencijos išdavimo ir apie tai raštu praneša pareiškėjui.

2. Jei šio įstatymo nustatyta tvarka Priežiūros tarnybos valdyba pareikalavo papildomų dokumentų, tai 4 mėnesių terminas skaičiuojamas nuo tos dienos, kai gauti visi sprendimui priimti reikalingi dokumentai ir informacija.

3. Priežiūros tarnybos valdyba išduoda draudimo veiklos licenciją tik tuo atveju, kai pateikti dokumentai ir turima informacija patvirtina, kad steigiamas draudimo įmonė:

1) turi visiškai apmokėtą įstatinį kapitalą;

2) turi nepriekaištingos reputacijos valdybos narius bei kvalifikuotą ir turintį darbo draudimo įmonėse patirtį administracijos vadovą ir vyriausiąjį buhalterį (finansininką), o jei numatoma vykdyti gyvybės draudimą - ir aktuarijų (draudimo matematiką);

3) turi patalpas;

4) yra sumokėjusi žyminį mokestį;

5) pateikė duomenis apie organizacinio fondo naudojimą ir jo likutį.

4. Draudimo veiklos licencija išduodama neribotam laikui ir negali būti perduodama.

5. Už draudimo veiklos licencijos išdavimą mokamas įstatymų nustatytas žyminis mokestis.

6. Priežiūros tarnybos valdyba, pranešdama pareiškėjui apie sprendimą neduoti draudimo veiklos licencijos, raštu pateikia tokio sprendimo motyvus ir informuoja rejestro tvarkytoją.

7. Sprendimas neduoti draudimo veiklos licencijos gali būti apskundžiamas teismui įstatymų nustatyta tvarka.

33 straipsnis. Draudimo veiklos licencijos rekvizitai

Draudimo veiklos licencijoje turi būti šie rekvizitai:

- 1) draudimo įmonės pavadinimas, buveinės adresas;
- 2) veiklos rūšis;
- 3) teritorija, kurioje ši veikla galės būti vykdoma;
- 4) licencijos išdavimo data ir numeris;
- 5) draudimo šaka;
- 6) Priežiūros tarnybos vadovo (jo pavaduotojo) parašas ir herbinis antspaudas.

34 straipsnis. Leidimas draudimo rūšiai

1. Naujai įregistruotai draudimo įmonei leidimas draudimo rūšiai, kurios draudimo rūšies taisyklės, draudimo įmokų tarifai ir draudimo liudijimo (poliso) pavyzdys buvo pateikti kartu su prašymu išduoti draudimo veiklos licenciją, išduodamas kartu su draudimo veiklos licencija.

2. Jeigu veikianti draudimo įmonė nori vykdyti draudimo rūšį, kuriai nėra gavusi Priežiūros tarnybos valdybos leidimo, pateikia šiuos dokumentus:

- 1) draudimo rūšies taisykles, draudimo įmokų tarifus ir draudimo liudijimo (poliso) pavyzdį;
- 2) Priežiūros tarnybos valdybos nustatytos formos ekonominės veiklos pagrindimą (draudimo rūšies verslo planą);
- 3) agentinę sutartį, jei pageidaujama platinti užsienio draudimo įmonių draudimo liudijimus (polisus).

3. Priežiūros tarnybos valdyba turi teisę reikalauti, kad per 30 kalendorinių dienų nuo dokumentų leidimui draudimo rūšiai gauti gavimo būtų pateikti papildomi dokumentai ir informacija.

4. Per mėnesį nuo dokumentų pateikimo dienos Priežiūros tarnybos valdyba priima sprendimą dėl leidimo draudimo rūšiai išdavimo ir apie tai raštu praneša pareiškėjui.

5. Jei šio įstatymo nustatyta tvarka Priežiūros tarnybos valdyba pareikalavo papildomų dokumentų, mėnesio terminas skaičiuojamas nuo tos dienos, kai gauti visi sprendimui priimti reikalingi dokumentai ir informacija.

6. Leidimas draudimo rūšiai išduodamas neribotam laikui ir negali būti perduodamas.

7. Priežiūros tarnybos valdyba, pranešdama pareiškėjui apie sprendimą neduoti leidimo draudimo rūšiai, raštu pateikia tokio sprendimo motyvus.

8. Sprendimas neduoti leidimo draudimo rūšiai gali būti apskundžiamas teismui įstatymų nustatyta tvarka.

9. Leidimas pakeisti draudimo rūšies taisykles, draudimo įmokų tarifus ar draudimo liudijimą (polisą) išduodamas Priežiūros tarnybos valdybos nustatyta tvarka.

35 straipsnis. Draudimo įmonių įstatų pakeitimai

Keičiami veikiančios draudimo įmonės įstatai prieš perregistravimą turi būti suderinti su Priežiūros tarnybos valdyba.

36 straipsnis. Draudimo įmonių reorganizavimas

1. Draudimo įmonės reorganizuojamos įstatymų nustatyta tvarka.

2. Draudimo įmonėms reorganizuoti reikalingas Priežiūros tarnybos valdybos leidimas.

37 straipsnis. Draudimo įmonių likvidavimas

1. Draudimo įmonė likviduojama šio įstatymo ir Akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka.

2. Draudimo įmonės likvidavimas gali būti savanoriškas ir priverstinis.

3. Savanoriškai draudimo įmonė gali nutraukti savo veiklą jos įstatų numatyta tvarka, kai aukščiausiasis jos valdymo organas priima tokį sprendimą 2/3 balsų dauguma.

4. Draudimo įmonė, perdavusi draudimo (perdraudimo) sutartis kitai draudimo įmonei, savanorišką likvidavimąsi gali pradėti tik šio įstatymo nustatyta tvarka.

5. Apie priimtą sprendimą likviduotis ir paskirtą likvidatorių draudimo įmonė per 3 darbo dienas raštu praneša Priežiūros tarnybos valdybai ir rejestro tvarkytojui. Priežiūros tarnybos valdyba turi teisę pakeisti likvidatorių.

6. Draudimo įmonė priverstinai likviduojama Priežiūros tarnybos valdybos sprendimu šio įstatymo nustatyta tvarka anuliavus draudimo veiklos licenciją. Priežiūros tarnybos valdyba, nusprendusi likviduoti draudimo įmonę, skiria jos likvidatorių.

7. Kai draudimo įmonė priverstinai likviduojama kitais įstatymų numatytais atvejais, organas, priėmęs sprendimą likviduoti draudimo įmonę, turi per 3 darbo dienas apie tai raštu pranešti Priežiūros tarnybos valdybai ir likvidatoriui.

8. Likvidatorius Įmonių rejestro įstatymo nustatyta tvarka praneša draudimo įmonę registravusiam rejestro tvarkytojui apie priimtą sprendimą likviduoti draudimo įmonę ir duomenis apie likvidatorių. Kai draudimo įmonė įgyja likviduojamosios statusą, prieš jos pavadinimą rašomas žodis "likviduojama".

9. Likvidatorius priima mokėjimus, perduoda kitoms draudimo įmonėms galiojančias draudimo (perdraudimo) sutartis, vykdo išsipareigojimus ir realizuoja turta.

10. Likvidatorius nedelsdamas privalo raštu pranešti Priežiūros tarnybos valdybai, kai paaiškėja, kad likviduojama draudimo įmonė yra nemoki.

11. Likviduojant draudimo įmonę, draudimo techninių atidėjimų, rezervų bei kitos lėšos pirmiausia panaudojamos draudėjų, apdraustųjų, naudos gavėjų, trečiųjų asmenų, o po to kitų kreditorių reikalavimams tenkinti. Pirmiausia tenkinami reikalavimai atlyginti žalą už suluošinimą ar kitokią pakenkimą sveikatai, taip pat gyvybės atėmimą.

12. Likvidavimo ataskaitą, patikrintą nepriklausomo auditoriaus, likvidatorius pateikia Priežiūros tarnybos valdybai.

13. Draudimo įmonė išregistruojama Įmonių rejestro įstatymo nustatyta tvarka.

38 straipsnis. Draudimo įmonės bankrotas

1. Draudimo įmonės bankroto byla nagrinėjama Įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka, jei šis įstatymas nenustato kitaip.

2. Draudimo įmonės bankroto byla nagrinėjama tik teismine tvarka. Draudimo įmonės bankroto byla teismas iškelia pagal Priežiūros tarnybos valdybos pareiškimą dėl jos nemokumo.

3. Administratoriaus kandidatūrą teismui pateikia Priežiūros tarnybos valdyba.

4. Apie administravimo eigą ir rezultatus administratorius atsiskaito Priežiūros tarnybos valdybai jos nustatyta tvarka.

5. Draudimo įmonės bankroto bylos nagrinėjimo metu draudėjų ir kitų kreditorių susirinkimai nešaukiami. Jų interesams atstovauja Priežiūros tarnybos valdybos sudarytas komitetas. Šis komitetas sudaromas iš ne daugiau kaip 15 narių, į kurio sudėtį įeina draudėjai (apdraustieji), kiti kreditoriai ir Priežiūros tarnybos atstovai.

6. Kai nėra galimybės perduoti draudimo (perdraudimo) sutartis kitoms draudimo įmonėms, komitetas apie tai informuoja teisną, kuris šias sutartis gali paskelbti nutrauktomis nuo tos dienos, kada priimtas sprendimas likviduoti bankrutavusią draudimo įmonę.

7. Draudėjų, kurių sutartys neperduodamos kitoms draudimo įmonėms, bei kitų kreditorių finansiniai reikalavimai pradedami tenkinti tik teismui priėmus sprendimą likviduoti bankrutavusią draudimo įmonę.

8. Pirmiausia tenkinami įkaitų garantuoti kreditorių reikalavimai, darbuotojų reikalavimai, susiję su darbo santykiais, reikalavimai atlyginti žalą už suluošinimą ar kitokią pakenkimą sveikatai, taip pat gyvybės atėmimą. Draudėjams, sudariusiems gyvybės draudimo sutartis, pirmiausia išmokamos teismo patvirtintos sumos iš draudimo įmonės rezervų ir draudimo techninių atidėjimų lėšų bei kitų lėšų.

9. Po to tenkinamos teismo ir administravimo išlaidos bei finansiniai reikalavimai, kuriems pareikšti pagrindas atsirado po bankroto bylos iškėlimo dienos.

10. Kitų kreditorių reikalavimai tenkinami visiškai patenkinus pirmuosius ir antruosius reikalavimus.

KETVIRTASIS SKIRSNIS DRAUDIMO ĮMONIŲ FINANSAI

39 straipsnis. Nuosavas kapitalas

Draudimo įmonių nuosavo kapitalo sudėtį nustato Akcinių bendrovių įstatymo 30 straipsnis.

40 straipsnis. Įstatinis kapitalas

1. Draudimo įmonės įstatinį kapitalą sudaro įmonės įstatuose nurodytas, visiškai apmokėtas ir įstatymų nustatyta tvarka įregistruotas kapitalas.

2. Draudimo įmonės įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip:

1) gyvybės draudimą vykdančiose įmonėse - 4000000 Lt;
2) ne gyvybės draudimą, išskyrus kredito draudimą, vykdančiose įmonėse - 2000000 Lt;

3) kredito draudimą vykdančiose įmonėse - 7000000 Lt.

3. Įstatinis kapitalas registruojamas tik visiškai jį apmokėjus.

4. Įstatinis kapitalas turi būti apmokėtas pinigais.

5. Įstatinis kapitalas negali būti apmokėtas skolintais pinigais.

41 straipsnis. Skolintas kapitalas

Skolintas kapitalas sudarytas iš:

- 1) draudimo techninių atidėjimų;
- 2) perdraudikų depozitų;
- 3) kitų įsipareigojimų;
- 4) sukauptų sąnaudų ir būsimųjų laikotarpių pajamų.

42 straipsnis. Draudimo techniniai atidėjimai

1. Draudimo įmonės sudaro tik joms būdingus draudimo techninius atidėjimus, kurie skirti tam, kad būtų laiku vykdomi įsipareigojimai. Sudarant draudimo techninius atidėjimus, yra didinamos draudimo įmonės sąnaudos (išskyrus draudimo įmokų gražinimo techninį atidėjimą), mažinančios apmokestinamąjį pelną.

2. Draudimo įmonės sudaro šiuos draudimo techninius atidėjimus:

- 1) perkeltų įmokų;
- 2) žalos padengimo (matematinį);
- 3) numatomų išmokėjimų;
- 4) draudimo įmokų gražinimo;
- 5) nuostolių svyravimo išlyginimo;
- 6) gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui;
- 7) kitus draudimo techninius atidėjimus.

3. Draudimo techninių atidėjimų sudarymo metodiką bei dydžius nustato Priežiūros tarnyba.

43 straipsnis. Perkeltų įmokų techninis atidėjimas

Šis techninis atidėjimas apima tą bruto įmokų dalį, kuri yra priskirtina kitiems ataskaitiniams laikotarpiams.

44 straipsnis. Žalos padengimo (matematinis) techninis atidėjimas

Šis techninis atidėjimas apima matematiškai apskaičiuotą draudimo įmonės išsipareigojimų sumą, kurią sudaro galimi draudimo išmokėjimai.

45 straipsnis. Numatomų išmokėjimų techninis atidėjimas

Šis techninis atidėjimas apima įvertintas bendras išlaidas, kurias draudimo įmonei reikės padaryti kitais ataskaitiniais laikotarpiais norint užbaigti įvykusių draudimo atvejus, apie kuriuos buvo arba bus pranešta per ataskaitinį laikotarpį.

46 straipsnis. Draudimo įmokų gražinimo techninis atidėjimas

Šis techninis atidėjimas apima iš įmonės arba atskirų veiklos rūšių pelno sudarytas sumas, kurios bus išmokėtos (arba atidėtos išmokėti) draudėjams, apdraustiesiems arba naudos gavėjams kitais ataskaitiniais laikotarpiais, įskaitant sumas, kuriomis bus padidinti techniniai atidėjimai arba ištaisytos klaidos apskaičiuojant būsimas įmokas.

47 straipsnis. Nuostolių svyravimo išlyginimo techninis atidėjimas

Šis techninis atidėjimas apima tas sumas, kuriomis dėl teisinių arba valdymo nurodymų pasikeitimo galima būtų išvengti nuostolių žalos sureguliuavimo metu arba ypatingos rizikos.

48 straipsnis. Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, techninis atidėjimas

Šis techninis atidėjimas apima gyvybės draudimo įmonės išsipareigojimus, kai investavimo objektą nurodo draudėjas. Tokiu atveju investavimo rizika tenka pačiam draudėjui.

49 straipsnis. Kiti draudimo techniniai atidėjimai

Kitus draudimo techninius atidėjimus (galimų nuostolių padengimo ir kt.) ir jų sudarymo tikslus nustato Priežiūros tarnybos valdyba.

50 straipsnis. Perdraudikų depozitai

Perdraudikų depozitai sudaro lėšas, kurias perdraudėjas pasilieka savo įmonėje kaip garantą arba kurias jam palieka perdraudikas.

51 straipsnis. Kiti išsipareigojimai

Kitus išsipareigojimus apima draudimo įmonės skolos, susijusios su:

- 1) draudimo operacijomis;
- 2) perdraudimo operacijomis;
- 3) gautomis paskolomis;
- 4) išsipareigojimais kredito institucijoms;
- 5) kitais išsipareigojimais - valstybės biudžetui, socialiniam draudimui, darbuotojams ir kt.

52 straipsnis. Sukauptos sąnaudos ir būsimųjų laikotarpių pajamos

Sukauptos sąnaudos ir būsimųjų laikotarpių pajamos apima tolygiai didėjančias pajamas, kurios yra gautos per ataskaitinį laikotarpį, tačiau rezultatams priskirtinos būsimaisiais ataskaitiniais laikotarpiais, taip pat tolygiai didėjančias sąnaudas, kurios įtakoja rezultatus per ataskaitinį laikotarpį, tačiau bus apmokėtos būsimaisiais ataskaitiniais laikotarpiais.

53 straipsnis. Mokumas

1. Draudimo įmonės turi užtikrinti nuolatinį finansinių išsipareigojimų vykdymą bei sudaryti pakankamus draudimo techninius atidėjimus ir rezervus, reikalingus draudimo (perdraudimo) išsipareigojimams vykdyti.

2. Mokumui užtikrinti kiekviena draudimo įmonė turi sudaryti pakankamą mokumo atsargą, kuri negali būti mažesnė negu nustatyta Priežiūros tarnybos valdybos.

3. Mokumo atsargos ribas ir apskaičiavimo metodiką nustato Priežiūros tarnybos valdyba.

54 straipsnis. Įstatinio kapitalo lėšų investavimas

1. Visas įstatinio kapitalo lėšas draudimo įmonei leidžiama investuoti tik į:

- 1) valstybės ir savivaldos institucijų obligacijas;
- 2) nekilnojamąjį turtą;
- 3) terminuotus indėlius bankuose.

2. Įstatinio kapitalo lėšos gali būti investuotos užsienio šalyse į šio straipsnio 1 dalyje nurodytus objektus gavus Priežiūros tarnybos valdybos leidimą.

3. Priežiūros tarnybos valdyba turi teisę neduoti leidimo arba apriboti tokias investicijas, kurios gali pakenkti draudimo įmonės finansiniam stabilumui.

4. Draudimo įmonės turi teisę investuoti įstatinio kapitalo lėšas, kurių dydžius nustato finansų ministras.

55 straipsnis. Draudimo techninių atidėjimų investavimas

1. Draudimo įmonės turi investuoti draudimo techninių atidėjimų lėšas patikimai ir saugiai.

2. Visas draudimo techninių atidėjimų lėšas draudimo įmonei leidžiama investuoti tik į:

- 1) valstybės ir savivaldos institucijų obligacijas;
- 2) įmonių obligacijas;
- 3) hipotekines paskolas;
- 4) nekilnojamąjį turtą;
- 5) kotiruojamas Vertybinių popierių biržoje akcijas;
- 6) nekotiruojamas Vertybinių popierių biržoje akcijas gavus Priežiūros tarnybos valdybos leidimą;
- 7) terminuotus indėlius bankuose.

3. Draudimo techninių atidėjimų lėšos gali būti investuotos užsienio šalyse į šio straipsnio 2 dalyje nurodytus objektus gavus Priežiūros tarnybos valdybos leidimą.

4. Priežiūros tarnybos valdyba turi teisę neduoti leidimo arba riboti tokias investicijas, kurios gali pakenkti draudimo įmonės finansiniam stabilumui, taip pat tais atvejais, jeigu draudimo įmonės valdybos narys arba administracijos vadovas kartu yra ir kurios nors iš įmonių, nurodytų šio straipsnio 2 dalies 2 punkte, valdybos narys, taip pat jeigu investicija gali padaryti neigiamą poveikį draudimo įmonės veiklai.

5. Draudimo įmonės turi teisę investuoti draudimo techninių atidėjimų lėšas, kurių dydžius nustato finansų ministras.

56 straipsnis. Apskaita, atskaitomybė ir auditas

1. Draudimo įmonės, jų padaliniai ir draudimo brokeriai tvarko apskaitą ir atskaitomybę vadovaudamiesi Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymu, taip pat Vyriausybės nutarimais.

2. Draudimo įmonės finansinė atskaitomybė turi būti patikrinta nepriklausomo auditoriaus ir per 3 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos patvirtinta visuotiniame akcininkų susirinkime bei pateikta Priežiūros tarnybos valdybai.

3. Draudimo įmonės privalo iki gegužės 1 dienos viešai paskelbti finansinę atskaitą Priežiūros tarnybos valdybos nustatyta tvarka.

4. Už metinėje ataskaitoje pateiktos informacijos teisingumą draudimo įmonė atsako įstatymų nustatyta tvarka.

5. Auditoriai privalo pateikti Priežiūros tarnybos valdybai paaiškinimus dėl finansinių ataskaitų.

57 straipsnis. Neto ir bruto įmokos (premijos)

1. Neto įmoka (premija) yra draudimo įmonės galimo nuostolio, susijusio su tam tikra draudimo sutartimi, vidutinė matematinė reikšmė.

2. Bruto įmoka (premija) yra neto premijos bei išlaidų, susijusių su tam tikros draudimo sutarties parengimu, tvarkymu ir vykdymu, suma.

58 straipsnis. Draudimo įmokų (premijų) apmokestinimas

1. Fizinio asmens sumokėtos gyvybės draudimo, draudimo nuo nelaimingų atsitikimų ir draudimo ligos atvejui draudimo įmokos (premijos) atitinkamu dydžiu mažina fizinio asmens apmokestinamąsias pajamas, kurios susijusios su darbo santykiais, jeigu metinės draudimo įmokos (premijos) neviršija Vyriausybės nustatytos keturgubos vienos minimalios mėnesinės algos dydžio sumos, galiojusios ataskaitinio ketvirčio pradžioje, bei gyvybės draudimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 10 metų.

2. Įmonės, draudžiančios savo darbuotojus, dirbančius šioje įmonėje pagal darbo sutartis, sumokėtos gyvybės draudimo, draudimo nuo nelaimingų atsitikimų ir draudimo ligos atvejui draudimo įmokos (premijos), atitinkamu dydžiu mažina šios įmonės apmokestinamąjį pelną arba pajamas, jei metinės draudimo įmokos (premijos) atskiram darbuotojui apdrausti neviršija Vyriausybės nustatytos keturgubos vienos minimalios mėnesinės algos dydžio sumos, galiojusios ataskaitinio ketvirčio pradžioje, bei gyvybės draudimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 10 metų.

3. Jei draudimo įmokos (premijos) mokamos už ilgesnį kaip vienerių metų laikotarpį, tai atsižvelgus į laikotarpį, už kurį tos įmokos (premijos) mokamos, joms taikomos tos pačios apmokestinimo lengvatos.

4. Draudimo įmokų dalis, viršijanti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą dydį, apmokestinama įstatymų nustatyta tvarka.

5. Įmonės sumokėtos ne gyvybės draudimo įmokos (premijos), išskyrus draudimą nuo nelaimingų atsitikimų ir draudimą ligos atvejui, atitinkamu dydžiu mažina jos apmokestinamąjį pelną arba pajamas.

6. Nutraukus ne gyvybės, išskyrus draudimo nuo nelaimingų atsitikimų ir draudimo ligos atvejui, draudimo sutartį, nuo įmonei gražinamos draudimo įmokos (premijos) dalies, nurodytos šio įstatymo 22 straipsnyje, įmonė privalo sumokėti įstatymų nustatytus mokesčius.

7. Nutraukus draudimo nuo nelaimingų atsitikimų ar draudimo ligos atvejui draudimo sutartį arba per pirmuosius 10 sutarties galiojimo metų nutraukus gyvybės draudimo sutartį, nuo fiziniam asmeniui ar įmonei gražinamos draudimo įmokos (premijos) dalies, nurodytos šio įstatymo 22 straipsnyje, fizinis asmuo ar įmonė privalo sumokėti įstatymų nustatytus mokesčius.

8. Šiuo atveju mokesčiai atskaitomi proporcingai nuo tos draudimo įmokų dalies, kuriai buvo taikomos apmokestinimo lengvatos.

9. Gautos draudimo išmokos neapmokestinamos.

PENKTASIS SKIRSNIS VALSTYBINĖ DRAUDIMO VEIKLOS PRIEŽIŪRA

59 straipsnis. Draudimo priežiūros institucija ir jos tikslai

1. Draudimo veiklos priežiūrą Lietuvos Respublikoje vykdo Valstybinė draudimo priežiūros tarnyba prie Finansų ministerijos. Priežiūros tarnybos nuostatus tvirtina Vyriausybė.

2. Priežiūros tarnybos tikslas - užtikrinti draudėjų, apdraustųjų, naudos gavėjų ir trečiųjų asmenų interesų bei teisių apsaugą vykdant draudimo veiklą bei su draudimu susijusią veiklą besiverčiančių draudimo įmonių, taip pat draudimo tarpininkų priežiūrą.

60 straipsnis. Priežiūros tarnybos struktūra

1. Priežiūros tarnybą sudaro:

- 1) vadovas;
- 2) valdyba;
- 3) darbuotojai.

2. Priežiūros tarnybos vadovą skiria bei atleidžia finansų ministras. Juo gali būti skiriamas tik veiksnus Lietuvos Respublikos pilietis, turintis aukštąjį išsilavinimą bei draudimo darbo patirtį. Priežiūros tarnybai vadovauja Priežiūros tarnybos vadovas.

3. Priežiūros tarnybos valdyba yra skiriama ir atleidžiama Priežiūros tarnybos vadovo teikimu ir ją tvirtina finansų ministras. Priežiūros tarnybos valdybą sudaro ne mažiau kaip 5 asmenys. Priežiūros tarnybos valdybai vadovauja Priežiūros tarnybos vadovas.

4. Priežiūros tarnybos vadovas, valdyba bei darbuotojai gali dirbti tik šioje tarnyboje, išskyrus mokslinį, pedagoginį ir kultūrinį darbą, gavę finansų ministro sutikimą.

5. Priežiūros tarnybos vadovas, valdyba bei darbuotojai negali būti draudimo įmonės ar draudimo brokerio tarybos ir valdybos nariais ar akcininkais.

61 straipsnis. Priežiūros tarnybos paslapčių saugojimas

1. Žinių, kurios sudaro Priežiūros tarnybos paslaptis, sąrašą nustato Priežiūros tarnybos valdyba.

2. Priežiūros tarnybos vadovas, valdyba bei darbuotojai privalo laikyti paslapyje žinias, susijusias su draudimo įmonių ar draudimo tarpininkų veiklos priežiūra.

3. Žinios, sudarančios Priežiūros tarnybos paslaptis, teikiamos tik įstatymų nustatytų institucijų ir įstatymų nustatyta tvarka. Užsienio šalių atitinkamoms priežiūros institucijoms Priežiūros tarnybos paslaptys gali būti atskleistos tik tada, jei tokios informacijos slaptumą garantuoja tų šalių įstatymai.

4. Už žinių, sudarančių Priežiūros tarnybos paslaptis, paskleidimą Priežiūros tarnybos vadovas, valdyba bei darbuotojai atsako įstatymų nustatyta tvarka.

62 straipsnis. Priežiūros tarnybos išlaikymas

Draudimo įmonių Priežiūros tarnyba išlaikoma iš draudimo įmonių gautų bruto įmokų Vyriausybės nustatyta tvarka ir dydžiais.

63 straipsnis. Priežiūros tarnybos valdybos funkcijos

Priežiūros tarnybos valdyba, įgyvendindama šio įstatymo nuostatas, atlieka šias funkcijas:

- 1) nagrinėja dokumentus, reikalingus draudimo įmonėms steigti;
- 2) nagrinėja dokumentus, reikalingus draudimo įmonių licencijoms ir draudimo brokerių leidimams išduoti;
- 3) išduoda draudimo veiklos licencijas;
- 4) išduoda leidimus draudimo rūšims;
- 5) išduoda leidimus draudimo brokerių veiklai;
- 6) išduoda leidimus draudimo įmonių filialams steigti;
- 7) išduoda leidimus draudimo įmonėms platinti užsienio valstybių draudimo įmonių draudimo liudijimus (polisus);

- 8) išduoda leidimus draudimo įmonėms pakeisti draudimo rūšies taisyklės, draudimo įmokų tarifus ar draudimo liudijimą (polisą);
- 9) išduoda leidimus draudimo įmonių ir draudimo brokerių įstatams pakeisti;
- 10) išduoda leidimus įstatinio kapitalo, draudimo techninių atidėjimų lėšų investicijoms užsienyje bei leidimus investicijoms į nekotiruojamas Vertybinių popierių biržoje akcijas;
- 11) išduoda leidimus draudimo įmonėms reorganizuoti;
- 12) išduoda leidimus draudimo įmonėms perduoti visas ar dalį draudimo (perdraudimo) sutarčių kitoms draudimo įmonėms;
- 13) kontroliuoja, kaip draudimo įmonės bei draudimo tarpininkai laikosi įstatymų bei kitų teisės aktų;
- 14) kontroliuoja, kaip draudimo įmonės, sudarydamos draudimo sutartis, laikosi draudimo rūšies taisyklių ir draudimo įmokų tarifų;
- 15) tikrina draudimo įmonių finansinį pajėgumą;
- 16) nustato draudimo liudijimų (polisų) registravimo ir apskaitos tvarką;
- 17) kontroliuoja draudimo techninių atidėjimų sudarymą draudimo įmonėse;
- 18) kreipiasi į teismą dėl bankroto bylos iškelimo nemokioms draudimo įmonėms arba draudimo brokeriams;
- 19) tikrina draudimo įmonių administracijos vadovų kvalifikaciją;
- 20) leidžia teisės aktus pagal šio įstatymo nustatytą kompetenciją.

64 straipsnis. Priežiūros tarnybos valdybos teisės

Priežiūros tarnybos valdyba, įgyvendindama jai patikėtus tikslus, turi teisę:

- 1) gauti informaciją, reikalingą priežiūros funkcijoms vykdyti;
- 2) inspektuoti draudimo įmones, jų padalinius bei draudimo brokerius, tikrinti jų finansinę veiklą, perdraudimo sutartis, draudimo įmokų tarifus draudimo rūšies taisyklių laikymąsi;
- 3) nustatyti draudimo veiklos periodinės statistinės atskaitomybės formas ir taisyklės;
- 4) nustatyti bendrąsias draudimo rūšies sąlygas;
- 5) taikyti šio ir kitų įstatymų nustatytas poveikio priemones draudimo įmonėms bei draudimo brokeriams, pažeidusiems įstatymus bei Priežiūros tarnybos teisės aktus, ir (ar) kai jų rizikinga veikla gali pakenkti draudėjų, apdraustųjų, trečiųjų asmenų bei naudos gavėjų interesams;
- 6) patikrinti sąskaitas, buhalterinius ir kitus dokumentus bet kurio ūkio subjekto, kuris, Priežiūros tarnybos turimomis žiniomis, verčiasi draudimo veikla be Priežiūros tarnybos licencijos;
- 7) dalyvauti draudimo įmonių ir kitų finansinių institucijų priežiūros tarptautinėse institucijose;
- 8) sudaryti sutartis su kitų valstybių draudimo įmonių ar kitų institucijų priežiūros įstaigomis dėl bendradarbiavimo ir keistis informacija užtikrinus tokios informacijos konfidencialumą.

65 straipsnis. Poveikio priemonės

1. Priežiūros tarnybos vadovas, remdamasis valdybos nutarimu, turi teisę taikyti draudimo įmonei, draudimo brokeriui ar jų vadovams šias poveikio priemones:

- 1) išpėti draudimo įmones ar draudimo brokerius dėl jų veiklos trūkumų ir pažeidimų bei nustatyti šių pažeidimų pašalinimo terminus;
- 2) įstatymų nustatyta tvarka skirti draudimo įmonių ar draudimo brokerių administracijos vadovams administracines nuobaudas;
- 3) laikinai sustabdyti ar visam laikui atšaukti leidimus vykdyti vieną, kelias ar visas draudimo įmonių vykdomas draudimo rūšis ar su draudimu susijusias veiklas;
- 4) laikinai ar visam laikui sustabdyti draudimo įmonių filialų veiklą;
- 5) laikinai sustabdyti ar visam laikui atšaukti leidimus draudimo brokerių veiklai;

6) reikalauti nušalinti draudimo įmonių ar draudimo brokerių valdybos narius ar administracijos vadovus;

7) reikalauti sustabdyti draudimo įmonių ar draudimo brokerių tarybos narių įgaliojimus;

8) sustabdyti draudimo įmonių ar draudimo tarpininkų tarybos įgaliojimus, nušalinti valdybą, administracijos vadovą ir paskirti laikinąjį draudimo įmonės ar draudimo brokerio administratorių;

9) apriboti disponavimą banko sąskaitomis ir kitu turtu;

10) laikinai sustabdyti draudimo įmonių draudimo veiklos licencijas;

11) atšaukti draudimo įmonių draudimo veiklos licencijas.

2. Priežiūros tarnybos valdyba parenka poveikio priemonę atsižvelgdama į pažeidimo, kuriam taikoma ši priemonė, turinį, šio pažeidimo ir taikomos priemonės pasekmes draudimo įmonės ar draudimo brokeriui ir draudimo sistemos saugumui, stabilumui ir patikimumui.

3. Toks nutarimas dėl poveikio priemonės taikymo draudimo įmonei, draudimo brokeriui ar jų vadovams gali būti apskūstas teismui įstatymų nustatyta tvarka per mėnesį nuo nutarimo priėmimo dienos. Apskundimas nesustabdo tokio nutarimo vykdymo.

66 straipsnis. Poveikio priemonių taikymo pagrindai

1. Priežiūros tarnybos valdyba šio įstatymo 65 straipsnyje nurodytas poveikio priemones taiko esant bent vienam iš šių pagrindų:

1) Priežiūros tarnybai suteikta neteisinga informacija;

2) Priežiūros tarnybai nepateikta būtina draudimo įmonių ar draudimo brokerių priežiūrai vykdyti informacija ir dokumentai;

3) nesilaikyta Priežiūros tarnybos valdybos nustatytų normatyvų;

4) pažeisti Lietuvos Respublikos įstatymai ar kiti teisės aktai;

5) ilgiau kaip 12 mėnesių nepasinaudota draudimo veiklos licencija ar licencija draudimo brokerio veiklai;

6) jei draudimo įmonė ilgiau kaip 6 mėnesiams sustabdo draudimo veiklą;

7) nesilaikyta reikalavimų, kurie buvo steigiant draudimo įmonę ar draudimo brokerį.

2. Klausimas dėl poveikio priemonės taikymo draudimo įmonei, draudimo brokeriui ar jų vadovams svarstomas dalyvaujant draudimo įmonės ar draudimo brokerio atstovams.

3. Jeigu draudimo įmonės ar draudimo brokerio atstovai neatvyksta į klausimo svarstymą ar jie nepateikia paaiškinimų, sprendimas taikyti poveikio priemonę priimamas be jų.

4. Nutarimas dėl poveikio priemonės taikymo, išskyrus nurodytą šio įstatymo 65 straipsnio 1 dalies 2 punkte, privalo būti priimtas per 3 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip 2 metai, poveikio priemonės negali būti taikomos.

67 straipsnis. Laikinasis administratorius

1. Laikinasis administratorius - tai draudimo įmonės ar draudimo brokerio tarybos įgaliojimų sustabdymo ir draudimo įmonės ar draudimo brokerio valdybos bei administracijos vadovo nušalinimo laikotarpiui Priežiūros tarnybos valdybos skiriamas draudimo įmonės ar draudimo brokerio vadovas.

2. Visi draudimo įmonės ar draudimo brokerio tarybos, valdybos ir administracijos vadovo įgaliojimai nuo laikinojo administratoriaus paskyrimo dienos pereina laikinajam administratoriui, o po šio paskyrimo priimti jų sprendimai yra neteisėti ir nevykdytini.

3. Laikinasis administratorius turi teisę nutraukti darbo sutartis su draudimo įmonės ar draudimo brokerio valdybos nariais ir draudimo įmonės ar draudimo brokerio administracijos vadovu.

4. Laikinajam administratoriui neprivalomi visuotinio akcininkų susirinkimo nutarimai, jeigu jie prieštarauja laikinojo administratoriaus skyrimo tikslams arba priimti tais klausimais, kurie pagal šį įstatymą nepriskiriami draudimo įmonės ar draudimo brokerio tarybai ir valdybai.

5. Laikinas administratorius be visuotinio akcininkų susirinkimo įgaliojimo ar sutikimo negali parduoti ar kitaip perleisti, įkeisti draudimo įmonės ar draudimo brokerio nekilnojamojo turto, reorganizuoti ar likviduoti draudimo įmonės ar draudimo brokerio, spręsti kitų visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai priklausančių klausimų.

6. Apie administravimo eigą ir rezultatus laikinasis administratorius privalo informuoti Priežiūros tarnybą ir visuotinį akcininkų susirinkimą pagal jų nustatytus terminus ir jų nustatyta tvarka.

7. Laikinas administratorius privalo paskirti išsamią draudimo įmonės ar draudimo brokerio reviziją, kuri turi būti atlikta per 3 mėnesius nuo jo paskyrimo dienos. Revizorių kandidatūras turi patvirtinti Priežiūros tarnybos valdyba. Revizijos akte turi būti nurodyta faktinė draudimo įmonės ar draudimo brokerio aktyvų ir pasyvų būklė.

8. Jeigu revizijos metu nustatoma, kad draudimo įmonė ar draudimo brokeris yra nemokus ir negali išvengti bankroto, administratorius kreipiasi į Priežiūros tarnybos valdybą dėl bankroto bylos iškėlimo.

9. Laikinajam administratoriui atsistatydinus iš pareigų, Priežiūros tarnybos valdyba sprendžia klausimą dėl kito laikinojo administratoriaus paskyrimo ar bankroto bylos iškėlimo draudimo įmonei ar draudimo brokeriui. Laikinojo administratoriaus ir revizoriaus išlaidas kompensuoja draudimo įmonė ar draudimo brokeris.

68 straipsnis. Laikinojo administratoriaus atšaukimas

Laikinas administratorius atšaukiamas prieš terminą:

- 1) Priežiūros tarnybos valdybai nustačius, kad draudimo įmonė ar draudimo brokeris gali patikimai ir stabiliai veikti;
- 2) įstatymų nustatyta tvarka iškelus bankroto bylą draudimo įmonei ar draudimo brokeriui;
- 3) jei blogai atlieka savo funkcijas.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

69 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

1. Veikiančios draudimo įmonės, vykdančios asmens ir turto draudimą, privalo per 1 metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos pertvarkyti savo veiklą pagal šio įstatymo, išskyrus 40 straipsnio 2 dalies, nuostatas, taip pat pakeisti savo įstatus ir įregistruoti juos Įmonių rejestro įstatymo nustatyta tvarka.

2. Draudimo įmonės šio įstatymo nustatyta tvarka privalo įregistruoti minimalų įstatinio kapitalo dydį:

- 1) ne gyvybės draudimą, išskyrus kredito draudimą, vykdančiose įmonėse - 2000000 Lt, ne vėliau kaip per 1,5 metų nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos;
- 2) gyvybės draudimą vykdančiose įmonėse - 4000000 Lt, ne vėliau kaip per 2 metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos;
- 3) kredito draudimą vykdančiose įmonėse - 7000000 Lt, ne vėliau kaip per 3 metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

3. Savidraudos draugijos per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos turi priimti sprendimą reorganizuotis pagal šį įstatymą įsteigdamos naujas draudimo įmones. Tuo atveju, kai savidraudos draugijos nepriima tokio sprendimo, jos likviduojamos šio įstatymo 37 straipsnio nustatyta tvarka.

4. Draudimo įmonės, kurioms iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos buvo duoti atitinkami Draudimo reikalų tarybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos leidimai, turi teisę vykdyti gyvybės ir ne gyvybės draudimą, sudaryti naujas draudimo sutartis iki draudimo įmonės įstatų perregistravimo pagal šį įstatymą dienos.

5. Draudimo įmonės vykdo savo įsipareigojimus ir įgyvendina savo teises pagal jų sudarytas draudimo sutartis iki tokių sutarčių pasibaigimo.

6. Draudimo įmonėms, neįvykdžiusioms šio straipsnio 1 ir 2 dalyje nurodytų reikalavimų, Valstybinė draudimo priežiūros tarnybos valdyba taiko šio įstatymo nustatytas poveikio priemones.

7. Nustatyti, kad prevencijos priemonių lėšų fondo likutis skiriamas Valstybinės draudimo priežiūros tarnybai steigti.

8. Pripažinti netekusiais galios nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos:

1) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. rugsėjo 20 d. priimtą Draudimo įstatymą (Žin., 1990, Nr.28- 674);

2) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. rugsėjo 21 d. nutarimą "Dėl Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo įsigaliojimo" (Žin., 1990, Nr.28-675).

9. Pasiūlyti Vyriausybei:

1) iki 1996 m. spalio 1 d. patvirtinti Valstybinės draudimo priežiūros tarnybos nuostatus;

2) peržiūrėti draudimą reglamentuojančius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS